

Pavlína Číková

**Kde
jsem se
tu vzala**

● — pointa

Kde jsem se tu vzala

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ **pointa**

Pavčina Čikovská
Kde jsem se tu vzala – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Pavčina Čikovská
Kde jsem se tu vzala

ISBN tištěné verze 978-80-7650-939-9

ISBN e-knihy 978-80-7691-039-3 (1. zveřejnění, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7691-040-9 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7691-038-6 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Pavlína Číková
Kde jsem se tu vzala

PROLOG

Emiliin pohled mířil vzhůru, nad opadanou omítku starého činžovního domu, na místo, kde na poslední patro dosedala střecha. Okap potřeboval vyměnit, to bylo zřejmé i na dálku. Už ze země byly patrné prorezavělé díry, kterými za deště protékala voda, takže připomínal spíš cedník. Kousek od svodové roury ze žlábků vyrůstal útlý kmínek malé břízky, jejíž větve Emilii z výšky zdravily přátelským třepotáním desítek malých zelených ručiček. Přes žalostný dojem ze stavu stoletého domu, obývaného výhradně staršími lidmi, kteří už na údržbu neměli dost sil, považovala ten malý semenáček za šťastné znamení. Život se prosadí vždycky, i na nejnehostinnějším místě, pomyslela si.

S manželem Gerhardem se záhy po nastěhování shodli, že pro začátek ošetří pouze nejpalčivější bolístky zanedbaného domu. Nechali provést nejnutnější opravy střešní krytiny, aby do domu nezatékalo, a nahradili zrezivělý okap novým. Nová fasáda by vyšla příliš drahá, o tom nebylo pochyb, takže tuto investici okamžitě zamítli. Líbivý zevnějšek přece není to nejdůležitější, pomyslel si Gerd. Ale Emilia přišla s nápadem, aby dům nechali porůst nějakou popínavou rostlinou. Omítku tak nebude třeba dále řešit, protože se pod zelenými šlahouny zkrátka ztratí.

Gerd byl návrhem nadšený. Tuhle báječnou vlastnost na své manželce miloval. Pokaždé si dokázala poradit, pokaždé našla cestu, jak dosáhnout kouzelného výsledku s minimem vynaložených prostředků. Byl si jistý, že má po boku tu pravou ženu.

Emilia zvolila břečťan, což na první pohled nebylo nijak originální. Břečťan obrůstal velkou část domů nejen v jejich ulici, ale v celé staré části dolnosaského městečka. Místní obyvatelé ho vysazovali spíš pro jeho praktičnost, příjemný vzhled a rychlý růst než pro vlastnosti, které mu přisuzovala už starověká mytologie, ale Emilii imponovala i tato stránka: břečťan jako symbol věrné lásky a dlouhého, šťastného života.

Právě se přestěhovali do nového a čekala je ještě jedna zcela zásadní změna, proto Emilia věřila, že tahle rostlina bude pro jejich nový domov ta pravá. Aby se přece jen alespoň nepatrně odlišila od okolních domů, vybrala odrůdu Goldheart – Zlaté srdce. Malé střípaté lístky se zlatým středem, na několika málo šlahouncích jich v plastových květináčích rostlo sotva pár, ale Emilia věřila, že časem rostlina zesílí a pokryje zlatými srdíčky celý dům. Bude to

trvat několik let, ale Emilia byla trpělivá. Trpělivost se jí ostatně v životě mnohokrát vyplatila.

Tou dobou už ji ohromné břicho značně omezovalo v pohybu, takže malé rostlinky zasadil do země u zdi domu Gerd. Potom se oba manželé společně usadili na ztrouchnivělá prkna letité zahradní lavičky a radovali se z příslibu budoucích dní. „Máme hotovo,“ prohlásil Gerd. „Další roky už budeme jenom sledovat, jak nám to všechno pěkně roste.“

Emilia však jako zkušená zahradnice moc dobře věděla, že na zahradě není nikdy hotovo, že ji nelze nechat napospas sobě samé, že vyžaduje neustálou péči. Stejně jako stvoření, které mělo co nevidět přijít na svět. Čekala je spousta práce, ale Emilia se na to těšila. Nevydržela dlouho sedět s rukama v klíně.

„Břečtan, takovej plevel!“ ozvalo se za jejich zády krátce poté, co zavržala zahradní vrátka. Od branky se k nim šourala stará žena, obývající sousední byt. Při každém setkání sotva odpověděla na pozdrav a tohle byla nejdelší věta, kterou od ní dosud slyšeli. Emilii zamrzelo, že se její práce na společné zahradě setkala s tak negativní reakcí, a raději společně s mužem beze slova zmizeli domů.

Po zbytek dne už jen mrzutě přecházela po bytě a nebyla s ní řeč. Teprve večer Gerd zpozoroval, že příčinou jejího neklidu není sousedčina zlostná reakce, ale úmorné bolesti, vracející se ve stále kratších intervalech, a převezl ji do porodnice. Ještě ten den přišla na svět císařským řezem holčička, kterou pojmenovali Berta. Když si šťastný Gerd po několika dnech odvážel obě dámy domů, čekalo je na zahradě překvapení. Vedle lavičky ze země vyrůstala malá břízka, která původně obývala okap. Zdálo se, že se jí na novém místě daří dobře.

„Bříza, takovej plevel!“ ozvalo se seshora z okna. „Jsem moc zvědavá, kdo uklidí ten bordel, až to na podzim začne padat!“

Tentokrát už Emilii sousedčina zlostná reakce z míry nevyvedla. Pouze zakroutila hlavou a ještě pevněji k sobě přivinula malý uzlíček v náručí. Byla odhodlaná si své štěstí bránit a nenechat si ho nikým pokazit. Ostatně, netrvalo dlouho a stařenu, již příkré dřevěné schody v domě činily čím dál větší obtíže, si vzal k sobě syn, který bydlel v přízemním domku v nedaleké vesnici. Do vedlejšího bytu se pak nastěhovala mnohem příjemnější sousedka, mladá učitelka místního gymnázia, pro kterou schody neznamenal žádný problém a nevadil jí ani dětský pláč, který se od sousedů ozýval ve dne v noci.

Zanedbaná zahrada se postupem času proměnila k nepoznání. Záhony zaplnily pestrobarevné letničky, rozmanité druhy zeleniny vyrůstaly v úh-

ledných řádcích. Nově vysázené keře brzy začaly poskytovat v létě velmi žádaný stín a prořezaná hrušeň se po letech skomírání každý podzim obalila množstvím štavnatých plodů. Když zlatolistý břečťan dosáhl úrovně oken v přízemí, malá Bertička už běhala po dvorku a na papírovou čtvrtku obtiskovala nabarvené listy, sesbírané pod břízou u zrenovované lavičky. Občas se Emilia po hodinách dřiny na lavičku posadila a pozorovala dcerku, jak věnuje veškeré nasazení některé ze svých oblíbených venkovních zábav. V tu chvíli zapomněla na bolavá záda, plevel prorůstající dlažbou chodníku, hádovou kolegyni v práci i celý zbytek světa. Jediné, co v tu chvíli cítila, byl klid a nesmírná vděčnost. Musela ujít dlouhý kus cesty, aby tu teď mohla odpočívat a pozorovat čilé děvčátko před sebou. A přestože mnohokrát nastaly chvíle, kdy měla chuť na všechno rezignovat, nepřestávala věřit, že někde hluboko leží semínko, které jen čeká na ty správné podmínky, aby mohlo vzklíčit. Co na tom, že si to semínko musela nakonec koupit.

Život se prosadí.

PRVNÍ ČÁST

1

„No fuj, ten je ale špinavý! Takovou zbytečnost si rozhodně nebudeme brát domů. Nech to tady na cestičce, ano?“ sklonila se mladá maminka k chlapečkovi s trochu nakřivo naraženou kostkovanou bekovkou. Chlapeček poslušně vrátil kámen na pískem sypanou cestu, ale sotva se maminka otočila ke kamarádce, která tlačila kočárek s malým miminkem, šup, a kámen skončil v kapse. Během krátké chvílky k němu přibýlo několik dalších, až se kapsy krátkých letních kalhot pod váhou kamení prověsily jako přeplněná nákupní taška.

Berta, studentka nedalekého gymnázia pojmenovaného po slavném fyzikovi a místním rodákovi v jednom, scénku zamyšleně sledovala z dřevěné lavičky na okraji městského valu, téměř tříkilometrového prstence obepínajícího historickou část stotisícového města v Dolním Sasku. Spolu s ní seděla na lavičce spolužačka Anke, drobná, ale nepřehlédnutelná dívka s tmavými vlasy, která od příchodu do parku neustále štěbetala, aniž svému okolí věnovala sebemenší pozornost. Také ostatní osazenstvo sousedních laviček si hledělo svého, takže jedinou svědkyní tajemství chlapce s kostkovanou bekovkou, kterému říkali Felix, byla Berta.

Felix však dívčinu přítomnost, stejně jako všechno ostatní vyjma zaprášených kamínků, naprosto ignoroval. V jeho světě momentálně neexistovalo nic jiného než nalezený poklad.

Berta se v té chvíli ocitla v pozici neviditelného diváka. Jako by její lavička byla sametem potažené sedátko v Německém divadle na náměstí Theaterplatz, kde herci také předstírají, že žádné hlediště neexistuje. Pokud zrovna nehrají Brechta, upravila svou úvahu Berta, která neměla ráda nepřesnosti.

Lidé jsou obvykle přesvědčeni, že výhradními strážci vlastních tajemství jsou pouze oni, proběhlo jí hlavou. Ale Berta věděla, že i Felixova maminka, která se jmenovala Schulzová a pracovala v úctárně podniku, v němž Bertina matka vařila obědy, měla své tajemství. A jistě i tahle paní Schulzová, stejně jako její syn, byla přesvědčená, že své tajemství dokáže bezpečně strážít.

Paní Schulzovou by jistě překvapilo, kdyby zjistila, o čem se včera večer bavili Bertini rodiče, zatímco si jejich dcera čistila zuby v koupelně. „Není žádným tajemstvím, že to dítě není Alexovo,“ řekla Bertina matka svému muži tlumeným hlasem, aby ji dcera neslyšela. Zřejmě ji na podobné informace považovala za příliš nezralou.

Matčino šeptání pochopitelně vzbudilo Bertin zájem, a tak ještě více nastrožila uši. Přála si jako černý pasažér proniknout do světa, který před ní její rodiče dosud skrývali. Do světa, kde všechno nemělo tak líbivou tvář, jak to vypadalo navenek.

Ostré paprsky červencového slunce Bertu vrátily do přítomnosti. Slízla kapku růžového krému, který v žáru pozdního odpoledne rychle měnil svou konzistenci a z poctivého kopce ovocné zmrzliny stékal dolů po oplátkovém kornoutku, jež si s Anke přinesly z nedalekého kiosku. Rozhlédla se kolem. Před pár dny začalo skutečné léto. Vzduch voněl, byl těžký a ani se nepohnul. Bertě připadalo, že se v tom teplém odpoledni zpomalilo i plynutí času.

Obvykle se městský val hemžil běžci, takže vzbuzoval dojem obřího atletického oválu. Ale právě v tuhle chvíli tu nebyl k vidění jediný sportovec. Jako by celému světu najednou došel dech a musel se na chvíli zastavit, aby nabral nové síly. Nikde žádný pohyb, vše bylo dokonale statické. Veškeré lavičky byly obsazené lidmi nejrůznějšího věku: sluníci se seniory, maminkami se spícími dětmi v kočárcích, které využívaly klidné chvilky k vypití kávy, studenty s mobily v rukou.

Jaká tajemství před světem asi skrývají všichni tihle lidé? A jaká další tajemství před Bertou skrývají její rodiče? To byla otázka, která poslední týdn zaměstnávala Bertinu mysl ze všeho nejvíce.

Pochopitelně zdaleka ne všichni jsou takoví úzkostliví tajnůstkáři. Jestli někdo v tomhle městě nedělal se svými tajnostmi drahoty, pak to byla Anke – ovšem pouze v přítomnosti své nejlepší kamarádky. Kolikrát jen už Berta za dobu trvání jejich přátelství musela odpřisáhnout mlčenlivost?

„Něco ti řeknu, ale zůstane to jenom mezi námi, slibuješ?“ ztišila Anke významně hlas a na malou chvíli se odmlčela, aby svým slovům dodala patřičnou dramatickост.

„To jsem byla já, kdo Florianovi zastrčil ten vzkaz do penálu. Ale nikomu, vůbec nikdy, nikdy nikomu to neříkej, prosím!“

„Neblbni, copak jsem na tebe někdy něco práskla?“ opáčila Berta trochu dotčeně. Pro Anke by vyjádření jejího tajemství znamenalo konec světa. Ale čím je její nevinné tajemství proti tajemství paní Schulzové? A všem velkým i malým tajemstvím obyvatel tohoto na první pohled poklidného města?

Anke ještě chvíli nahlas zvažovala všechna potenciální rizika své akce. Ale nakonec i na ni dolehla netečná atmosféra letního odpoledne a dál už jen

mlčela, což bylo neobvyklé. Berta seděla, zírala do prázdna a nemyslela v tu chvíli vůbec na nic, což bylo rozhodně neobvyklé.

Trvalo to jen pár minut, možná ani ne, než chvíli absolutního klidu narušila hlučná skupina fotbalových dorostenců, kteří se přesouvali na trénink. Jeden netrpělivý sportovec z náhlého popudu vykopl míč, který rozvlnil nehybný vzduch, obloučkem přeletěl udusanou cestu a záhy – spolu se zmrzlinou – skončil Anke v klíně. Klidná chvílka byla pryč.

„A dobr...“ vykřikla Anke, takže se veškeré osazenstvo okolních laviček otočilo jejich směrem. „Čokoláda s borůvkama! To v životě nepustíš! Ty šaty mám na sobě první den, máti mě zabije!“

Berta se okamžitě probrala z příjemného stavu hibernace, ale i teď mlčela. Anke sice byla její nejlepší kamarádka, ale byly chvíle, kdy jí její životní katastrofy připadaly banální. Vlastně se to stávalo docela často.

„Skvělý, takže nejdřív ten rodičák, potom zničený šaty... Fakt se těším na večer. Ještě bych cestou domů mohla takhle vyšperkovaná potkat Florianu a nic horšího už by se stát nemohlo,“ pokračovala ve svém nářku. Ze školní brašny vytáhla papírový kapesníček a snažila se abstraktní mazanici ze šatů odstranit, ale její úsilí vedlo k ještě zoufalejšímu výsledku. Rezignovaně si povzdychla.

„Nemám šanci s tím něco udělat. Radši bych se doma vůbec neukazovala. Hele, Berti...“ odhodlala se po chvíli. „Nemohla bych přespat u tebe?“ obrátila se s teatrálním pohledem na nejlepší kamarádku. „Prosím, prosím?“ zalomila dramaticky rukama.

Bertu stálo velké úsilí ovládnout se, aby nevybuchla smíchy, ale nakonec se přemohla a odpověděla stručněji, než měla v plánu: „Nemohla, sorry.“

Anke se nafoukla.

Po chvíli si Berta uvědomila, jak protivně muselo její rázné odmítnutí znít, a dodala: „Dneska to vážně nejde, promiň.“

Jenže ono to nejde nikdy, nejen dneska, napadlo Anke. Berta byla prostě na svou osobní zónu háklivá a domů si nikoho nebrala. Anke si na to za ty roky už zvykla, přesto se tu zeď čas od času znovu pokoušela prolomit.

Její snaha však pokaždé skončila neúspěchem, a tak se i tentokrát obě kamarádky rozloučily a každá se vydala svým směrem. Anke z batohu vytáhla ten největší sešit a přitiskla si ho rukama na břicho, rozhodnutá v téhle absurdní pozici absolvovat celou cestu k domovu.

2

Claudia vystoupala po dřevěném schodišti, odemkla dveře společné chodby, přimhouřila oči a nasála vůni, která vyplňovala celou chodbu. Zaváhala. Cítila dušené mleté maso a zelí, mohla by to být zelná roláda s bramborem? Možná, ale jedna výrazná složka té vůně ji mátlá, takže si zcela jistá nebyla.

Musím se zeptat Berty, až ji zase potkám, pomyslela si a usmála se při představě, jak Berta obrací oči v sloup.

Tuhle hru hrála Claudia od doby, kdy se do dvoupatrového bytového domu přistěhovala – tedy dobrých patnáct let. Claudii vždycky ohromovala skutečnost, že ještě nezažila den, kdy by ji podobně výrazná vůně po příchodu domů nepřivítala. Její sousedka, Emilia Bauerheimová, totiž vařila denně. Každý den ve své kuchyňce čtyři krát tři metry připravovala poctivá hutná jídla tradiční německé kuchyně, jejichž vůně nesmlouvavě pronikala i za vstupní dveře bytu rodiny Bauerheimových.

Claudia si pokaždé s dojetím vzpomněla na svou dávno zesnulou babičku, u níž trávila každé léto a jejíž kuchyně voněla stejně. Možná to byl ten důvod, proč se z malého bytu ve starém domě, porostlém břechtanem, nikdy neodstěhovala, ačkoliv na ni její přítel tisíckrát naléhal. Bála se, že se ztrátou celé té škály domácích vůní její vzpomínky postupně vyblednou – podobně jako fotografie uložené v albu s koženými deskami.

Když o něco později narazila na Bertu s učebnicí v ruce, která seděla na lavičce společné zahrádky, nastala vhodná chvíle pro rozlousknutí záhady. Tentokrát ovšem v dívčině výrazu zaznamenala víc než jen obvyklou povznesenost pubertačky nad infantilní hrou své o mnoho let starší známé. Zнала Bertu natolik dobře, aby si dokázala domyslet, co dívku trápí.

„Rodiče dnes nebyli na schůzkách. Mám se u vás zastavit a podat zprávu i za kolegyně? Myslím, že to bude stručné, všechno perfektní, jako vždy!“ usmála se na Bertu.

Dívka si chvíli lhostejně pohrávala s vysokým stéblem trávy, rostoucím vedle lavičky. Až po několika vteřinách upřela na učitelku modré oči, které si na rozdíl od svých vrstevnic dosud ničím nezvýrazňovala.

„Nemyslíš si, že by je to obzvlášť zajímalo. Ani na tom minulým rodičáku nebyli. Takže se zbytečně nezdržujte, nemá to cenu,“ pronesla dívka zdánlivě bez zájmu, ale Claudia z jejího tónu vycítila zklamání.

„Sama dobře víš, že to není proto, že bys je nezajímala. Předpokládám, že ani jeden z nich nemohl přijít kvůli práci. Občas je to prostě těžké skloubit, zkus to pochopit. A nebuď z toho smutná. Já se za nimi zastavím a poreferuji, určitě je moc potěší, až uslyší, jak skvěle si ve škole vedeš,“ prohlásila Claudia přesvědčeně.

„Když myslíte...“ odvětila Berta lhostejně, pohledem se vrátila zpět ke skriptům a v prstech dál žmolala vysokou travu u paty lavičky, malý ostrůvek nezkročené zeleně, na který byla i zahradní sekačka Bertiny mámy krátká.

Claudia si povzddechla. Bertina hypersenzitivní reakce ji vzhledem ke zlo-mové životní etapě, v níž se její studentka právě nacházela, vlastně nepřekvapila. Každý člověk touží po uznání, v patnácti obzvláště. Claudia působila jako učitelka na místním gymnáziu už celou řadu let a jako výchovná poradkyně si během těch roků vyslechla spoustu příběhů. Už dávno se nenechala zmást naoko sebevědomými výrazy, zdánlivou přezíravostí nebo extravagantním stylem oblékání. Mnohokrát se ve své praxi přesvědčila, že se pod drsnou slupkou skrývá obrovská nejistota a obavy z budoucnosti.

Dospívání není jednoduché, pomyslela si. Všechno důvěrně známé rychle mizí, přestáváte být dítětem, které ještě nedávno rodiče vodili za ručičku. Najednou všichni očekávají, že se ve světě pohotově zorientujete a najdete si v něm své místo. Ještě nedávno jste se s důvěrou obraceli na rodiče s otázkami: Co je tohle? Proč to tak je? A na svou otázku jste zpravidla dostali srozumitelnou odpověď. Jenže teď pokládáte otázky sami sobě: Kdo jsem vlastně já? Co mě tady čeká? A ty vám nikdo jiný zodpovědět nemůže.

Mladým studentům, kteří našli odvahu se na výchovnou poradkyni obrátit, proto nikdy neposkytovala instantně jednoduchá rozhršení, ale usilovně se jim snažila pomoci, aby se v tomto složitém období alespoň trochu zorientovali. Ke Claudiině velké lítosti však jen málokterý dospívající dokázal překonat počáteční ostych a pedagožce se svěřil. Berta nebyla žádná výjimka, proto Claudii překvapilo, když tahle poměrně uzavřená dívka najednou pro-nesla: „Kolikrát už jsem si říkala, že snad musím být adoptovaná.“

Claudia se pobaveně pousmála. Ale vzápětí ji zarazil pohled, který na ni studentka upírala. Berta čekala, jak učitelka zareaguje.

Provokuje mě? ptala se Claudia sama sebe. V první chvíli dívčinu výroku nepřikládala žádnou důležitost, považovala jej za pouhé plácnutí do vody, průpovědku pubertální dívky, kterou se buď snažila upoutat pozornost, nebo ji zkrátka vypustila z úst bez jakéhokoliv záměru. Ale čím déle dívku

pozorovala, tím více si byla jistá, že je Berta o svých slovech skutečně přesvědčená. Jako by cíhala na jakýkoliv podezřelý signál – prořeknutí, nějaké znamení, že Claudia snad ví víc než ona...

„Berti, to je přece úplný nesmysl!“ prohlásila nakonec učitelka pevně. „Jak tě něco takového vůbec napadlo?“

Ale Berta jen pokrčila rameny a dál se tvářila netečně.

„Pokud ti zrovna tahle záležitost nedá spát, podívej se na svůj rodný list, tam přece stojí černé na bílém, kdo jsou tvoji rodiče... A budeš mít klid,“ vyslovila první konstruktivní návrh, který jí přišel na mysl.

Jenže asi o vteřinu později už by si nejraději nafackovala. Najednou si svým výrokem nebyla vůbec jistá.